

1. YLEISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta sekä muista eduskunnan ja valtioneuvoston korkeakouluille asettamista strategisista tavoitteista.

2. KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA KORKEAKOULUKOHTAISET TOIMENPITEET

Tavoitetila 2025

Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat kansainvälisesti vahvoja ja kilpailukykyisiä toimijoita. Korkeakoululaitos muodostuu korkeatasoisista, vahvuusalueilleen profiloituneista yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Näiden osaaminen täydentää toisiaan siten, että yhteiskunnan ja työelämän erilaisiin tarpeisiin vastataan. Korkeakoulujen toiminnassa korostuvat sivistystehtävä, yhteiskuntavastuu ja vaikuttavuus, kestävä kehityksen periaatteet, eettinen toimintatapa sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Laatua on vahvistettu kansainvälistymällä, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä toimintaa modernisoimalla. Opintopolkuja on joustavoitettu, tieto on avointa ja infrastruktuurit yhteiskäytössä. Suomeen muodostuu tutkimuksen huipulla toimivia yliopistoja ja kaikissa yliopistoissa on kansainväliselle tasolle yltäviä tutkimusaloja. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee entistä vahvemmin koulutusta ja luo edellytyksiä pk-yritysten sekä yksityisen ja julkisen sektorin palvelujen uudistumiselle.

Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden, ottaen huomioon pienevän nuorisoikäluokan sekä työ- ja elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muutosten vaikutukset alakohtaisiin koulutustarpeisiin. Korkeakoulut vahvistavat osaamisellaan eri toimijoita yhdistäviä alue- ja alakohtaisia innovaatio- ja osaamiskeskittymiä. Nämä edistävät alueiden omiin vahvuuksiin ja kilpailuetuihin perustuvaa älykästä erikoistumista sekä uusien kasvualueiden vahvistumista. Samalla hyödynnetään alueiden osaamispotentialia korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä.

Korkeakouluyhteisö heijastaa väestön moninaisuutta ja sen toiminnassa toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Korkeakoulut vahvistavat vaikuttavuuttaan erityisesti lisäämällä osaamisen ja tutkimustulosten laajempaa hyödyntämistä, kaupallistamista, osaamisen vientiä, elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä yrittäjyysvalmiuksia ja -edellytyksiä. Korkeakoulut avaavat laajasti tutkimuksen tuloksia ja kehittävät aktiivisesti uusia toimintamalleja osaamisen siirtämiseksi yhteiskuntaan.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia. Tietojen ja käsitteiden yhteismitallisuus sekä valtakunnallinen tietovaranto tukevat korkeakoulujen toimintaa ja ministeriön ohjausta.

Korkeakoulut ovat lisänneet kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä strategisesti valituilla alueilla hyödyntäen keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista. Korkeakoulut hyödyntävät monipuolisesti eurooppalaisen korkeakoulutus- ja tutkimusalueen sekä Team Finland -toiminnan mahdollisuuksia.

Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina

Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi. Korkeakoulut profiloituvat, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa koulutuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa, rakenteissa ja infrastruktuureissa. Syvenevällä yhteistyöllä tuetaan voimavarojen tehokasta käyttöä ja laadun vahvistamista. Kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet vahvistavat korkeakoulujen profiileja. Korkeakoulut keskittävät voimavaroja harvempiin, vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään vahvempiin toiminnallisiin yksiköihin. Tämä edellyttää myös poisvalintojen toteuttamista korkeakouluissa.

Turun yliopisto siirtyy yksikkö- ja tiedealopohjaisesta tutkimuksesta kohti verkostotyyppistä joustavasti muutoksiin mukautuvaa toimintatapaa, jota tuetaan korkeatasoisilla kotimaisilla ja kansainvälisillä strategisilla kumppanuuksilla.

Turun yliopisto ja muut Turun seudulla toimivat korkeakoulut (ÅA, TuAMK, Novia, Diak ja Humak) tehostavat voimavarojen käyttöä tarkoituksenmukaisella työnjaolla, yhteistyöllä ja tilaratkaisuilla. Eri sektorien yhteistyön esteitä puretaan ja opintopolkuja kehitetään joustaviksi. Turun yliopisto ja Åbo Akademi syventävät yhteistyötä erityisesti vahvuusaloillaan ja innovaatiotoiminnassaan.

Yliopisto sopii tekniikan alan yliopistokoulutusta tarjoavien yliopistojen kanssa tekniikan alan yhteistyöstä ja työnjaosta siten, että toiminnan epätarkoituksenmukaista päällekkäisyyttä puretaan ja yhteistyötä lisätään erityisesti kalliiden tutkimusinfrastruktuurien hankinnassa ja käyttämisessä.

Turun yliopisto on saanut kaikilla viidellä tähän mennessä päätetyllä hakukierroksella Suomen Akatemian yliopistojen profiloitumisen tukemiseen tarkoitettua rahoitusta, ja on käyttänyt saamaansa rahoitusta erityisesti verkostotyyppisen toiminnan kehittämiseen. Temaattisten kokonaisuuksien organisoitumista on pilotoitu nimittämällä kolmelle temaattiselle alueelle (Digitaaliset tulevaisuudet, Meri ja Merenkulku, Kulttuurinen muisti ja yhteiskunnan muutos) monitieteiset johtoryhmät ja tukipalveluna koordinaattorit. Näistä Meri ja merenkulku -kokonaisuus on yhteinen Åbo Akademin kanssa, ja sen puitteissa on toteutettu mm. yliopistojen yhteisiä verkostoitumistapahtumia.

Profiloitumisen yhteydessä on tunnistettu, että aineistojenhallinnan parantaminen ja tietotekninen tukeminen hyödyttävät kaikkia tutkimuksen temaattisia kokonaisuuksia. Myös Lääkekehitys ja diagnostiikka -kokonaisuus on yhteinen Åbo Akademin kanssa, ja nivoutuu osaksi alan laajaa alueellista osaamiskeskittymää nimeltä Health Campus Turku (Terveyskampus Turku). Alueellisesti on kehitetty korkeakoulujen yhteisiä tavoitteita tutkimusaineistojen hallinnassa, tutkimuslaitteiden laajempaa hyödyntämistä sekä toteutettu Turun yliopiston ja sairaanhoitopiirin eettisten toimikuntien selkeä työnjako. Turun yliopisto ja Åbo Akademi ovat nyt Turun ammattikorkeakoulun ohella omistajina Koneteknologiakeskuksessa, joka on tärkeä koulutuksen, tutkimuksen ja yritys yhteistyön infrastruktuuri tekniikan alalla.

Turun yliopistossa on otettu käyttöön OpenIris-tutkimuslaitetietokanta. OpenIris-järjestelmän kautta voi varata laiteaikaa, pyytää laskutuksen ja seurata laitteiden huoltotarpeita. OpenIris-järjestelmä on laajentumassa myös Åbo Akademin, Turun ammattikorkeakoulun ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin käyttöön.

Turun yliopisto ja THL ovat tiivistäneet yhteistyötään vuoden 2019 aikana, erityisesti yhteisen Investlippulaivan osalta (osana Lapset, nuoret ja oppiminen -kokonaisuutta). Yliopiston kansallisesti merkittävät lääketieteelliset kohorttiaineistot on koottu Väestötutkimuskeskukseen.

Turun yliopisto ja Åbo Akademi ovat jatkaneet luonnontieteen ja tekniikan alojen strategista kehittämistä yhteisellä Scientia Aboensis -hankkeella, joka koostuu kolmesta osakokonaisuudesta; koulutusyhteistyö, yhteiset tilaratkaisut ja yhteiset tutkimusinfrastruktuurit. Koulutusyhteistyössä siirrytään asteittain yhteiseen englanninkieliseen maisteri- ja tohtorikoulutukseen. Tilojen käytön optimoinnissa tavoitteena on saman alan yksiköiden henkilöstön sijoittaminen yhteisiin tiloihin. PET- ja BTK-laitosten ohella ICT-laitokset ja geologian laitokset toimivat jo yhteisissä tiloissa. Näiden lisäksi Suomen yliopistokiinteistöt Oy rakentaa parhaillaan Yliopistomäelle yhteiskäyttöistä Aurum-rakennusta, johon sijoittuu jatkossa ÅA:n luonnontieteiden oppiaineita ja Turun yliopiston Kemian laitos sekä Biodiversiteetti yksikön toimintoja.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, alueen korkeakoulut sekä terveyden ja lääketuotannon ja -kehityksen

piirissä toimivat yritykset ovat perustaneet Turun terveystampuksen - Health Campus Turku -klusterin (HTC). Tavoitteena on kehittää monialainen osaamiskeskittymänä lääketieteeseen, terveyteen ja hyvinvointiin liittyvillä aloilla, joka tarjoaa ainutlaatuisia mahdollisuuksia tutkimukselle, innovaatioille ja yritysyritysteistyölle. Parhailaan on alkamassa terveystampuksen testialustojen yhteydenotto- ja asiakastietojärjestelmän kehitystyö ja käyttöönotto yritysyritysteistyön helpottamiseksi ja edistämiseksi. Lisäksi tavoitteena on kehittää perinteiset tieteenrajat ylittävää osaamista, joka vastaa mm. sote-uudistuksessa esiin nouseviin haasteisiin. Terveystampus muodostaa koulutuskeskittymän, jossa sairaanhoitopiiri, yliopistot ja ammattikorkeakoulut toimivat yhdessä. HCT lisää synergiaa ja edistää tutkijoiden, opettajien ja opiskelijoiden yhteistoimintaa. Moniammatillisessa yhteistyössä opiskelijat oppivat potilas- ja asiakaslähtöisyyttä sekä ryhmän jäsenenä vaadittavia vuorovaikutustaitoja. Toiminnan keskiössä on keväällä 2018 käyttöön otettu Medisiina D -rakennus, jossa on yliopiston, ammattikorkeakoulun ja sairaanhoitopiirin tiloja. Kampus muodostaa maan suurimman moniammatillisen koulutuskeskittymän.

Turun yliopiston, Åbo Akademin, Turun ammattikorkeakoulun, Novia ammattikorkeakoulun sekä Turun kaupungin ja Turku Science Parkin yhteinen tekniikan tutkimuksen ja koulutuksen alusta Teknologiaakampus Turku käynnisti toimintansa 2018. Teknologiaakampus Turun päätehtävät ovat tekniikan tutkimus- ja koulutusinfrastruktuurien yhdistäminen, tekniikan koulutusyritysteistyön lisääminen, yhteisen tekniikan tutkimusstrategian luominen ja ylläpitäminen sekä tekniikan alan vetovoimaisuuden ja yhteistyön lisääminen alueella. Lisäksi Turun yliopisto on ollut mukana Fitech-yhteistyöverkoston Turkuun suunnatussa toiminnassa. Yrityksiin Fitech-yhteistyön piirissä tehtyjen diplomitöiden määrä on toistaiseksi kasvanut merkittävästi Turun yliopiston ja Åbo Akademin osalta. Jatkossa Fitech-toimintaa hyödynnetään myös Turun yliopiston tekniikan alan uusien koulutusvastuiden tukemisessa.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista.

Korkeakoulut hyödyntävät toisen asteen tutkintoja opiskelijavalinnassa nykyistä enemmän ja luopuvat pitkäkestoisesta valmistautumisesta edellyttävistä pääsykokeista. Korkeakoulut lisäävät yhteistyötään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi. Valintamenettelyjä kehitetään alakohtaisessa yhteistyössä. Ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittavien osuutta uusista opiskelijoista kasvatetaan hyödyntämällä paikkojen varamahdollisuutta ensikertaisille hakijoille ja kehittämällä siirto-opiskelijoiden valintaa.

Korkeakoulut tukevat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät tutkintojen suorittamista tavoiteajassa kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista. Korkeakoulut monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa. Toimivat ura- ja rekrytointipalvelut tukevat nopeaa valmistumista ja työllistymistä. Korkeakoulut ottavat käyttöönsä valtakunnallisen uraseurannan.

Korkeakoulut ottavat vastuuta maahanmuuttajien osaamisen ja koulutustarpeiden tunnistamisesta sekä työllistymisen edellytysten parantamisesta.

Turun yliopisto ottaa vuoteen 2018 mennessä käyttöön opiskelijavalinnan, joka ei edellytä pitkää valmistautumista. Yliopisto osallistuu alakohtaisten yhteisvalintojen kehittämiseen siten, että yhteisvalinta on käytössä pääsääntöisesti sopimuskauden loppuun mennessä ja mahdolliset valintakokeet toteutetaan yhteistyössä muiden alalla koulutusta tarjoavien yliopistojen kanssa. Yliopisto lisää ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista. Yliopisto ottaa käyttöön todistusvalinnan kauppatieteen yhteisvalinnassa vuonna 2017.

Yliopisto panostaa pedagogiseen kehittämiseen ja kokeiluihin ja oppimisympäristöjen ajanmukaisuuteen. Yliopisto tukee opetushenkilökunnan digiopetustaitojen ja muiden pedagogisten taitojen syventämistä. Yliopisto lisää ja uudistaa verkko-opetusta niin, että sitä voidaan hyödyntää myös opiskelijavalinnoissa ja ympärivuotisten opiskelumahdollisuuksien tarjonnassa. Yliopisto vahvistaa koulutuksen osaamisperustaisuutta, työelämäyhteistyötä ja opiskelijoiden ohjausta. Yliopisto tarjoaa kaikille opiskelijoilleen mahdollisuuden ympärivuotiseen opiskeluun ja yrittäjäysopeintoihin vuoteen 2018 mennessä.

Tohtorikoulutettavien mentorointiohjelma, kehitys- ja työurakeskustelut sekä työelämävalmiuksien kehittymistä tukevat koulutuskokonaisuudet on vakiinnutettu kaikkiin tohtoriohjelmiin vuoden 2018 loppuun mennessä.

Yliopisto on aktiivinen erikoistumiskoulutusten kehittäjänä ja tarjoajana sekä panostaa koulutusvientiin. Yliopisto toimii yhtenä korkeakouluista, jotka neuvovat ja ohjaavat maahanmuuttajia korkeakoulutukseen ja siihen liittyvään työelämään

Yliopiston tiedekunnilla on vuodet 2018-2021 kattava suunnitelma opiskelijavalinnan uudistamisesta. Keskeisiä kehittämissuuntia suunnitelmassa ovat: humanistisilla aloilla aloituspaikkojen määrän hallittu laskeminen, ylioppilastutkinnon laajempi hyödyntäminen kaikilla aloilla, siirtyminen useamman vuoden voimassa oleviin valintaperusteisiin ja yhteisvalintaan sekä uudenlaisten tapojen kehittäminen avoimen yliopiston opintojen hyödyntämiseen. Vuodesta 2020 eteenpäin kaikille aloille oikeustiedettä lukuun ottamatta valitaan vähintään 51 % uusista opiskelijoista todistusten perusteella. Kaikki voimakkaan hakupaineen alat (oikeustiede, kauppatiede, lääketiede, psykologia, opettajankoulutus) ovat siirtyneet tai siirtymässä valtakunnalliseen yhteisvalintaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö laajensi heinäkuussa 2019 Turun yliopiston tekniikan koulutustarjontaa antamalla yliopistolle kone- ja materiaalitekniikan koulutusvastuut. Uudet tutkinto-ohjelmat aloittavat syyslukukaudella 2020, ja syyslukukausi 2019 oli aktiivisen suunnittelun aikaa.

Yliopiston strategiassa vuosille 2016-2020 on koulutuksen alueella neljä eri asiakokonaisuuksiin painottuvaa toimenpideohjelmaa, joihin sisältyi yhteensä 30 toteutettavaa toimenpidettä. Vuonna 2018 toimenpideohjelmien toteutuminen analysoitiin ja ne päivitettiin strategiakauden loppuun asti. Toimenpideohjelmien toteuttaminen on edennyt suunnitellusti.

Lukioyhteistyön vahvistaminen käynnistettiin vuonna 2018. Yliopistolle valmistettiin 2018-2019 lukioyhteistyön toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on yhteistyön laajentaminen ja toiminnan näkyvyyden lisääminen. Lukiolaisille suunnatut kurssit ja maistiaisluennot koottiin yhdelle nettisivulle ja tarjonnasta tiedotettiin lukiolaisia opinto-ohjaajien kautta.

Ympärivuotista opiskelua on tuettu eri tavoin, ja esimerkiksi sähköinen tenttiminen on lisääntynyt edelleen. Yliopiston pedagogista ja teknistä osaamista yhdistävän "digipedatiimin" vuonna 2018. käynnistynyt toiminta eteni toimintavuoden 2019 aikana merkittävästi: Calonia-rakennukseen suunniteltiin ja toteutettiin opetuksen kokeilutila, jonka yhteyteen sijoittuvat myös opetuksen tukihenkilöstön työtilat. Yliopiston intraan toteutettiin laaja opettajille tarkoitettu Opettamisen tuki -sivusto.

Yliopisto oli mukana lukuisissa valtakunnallisissa vuosille 2017-2019 ja 2018-2020 ajoittuvissa OKM:n kärkihankkeissa koordinaattorina ja osatoteuttajana. Useimpien kärkihankkeiden ydin on oppimisen ja opetuksen digitalisaatiossa ja vastaamisessa nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin. Yrittäjyysopintoja tarjotaan kaikille yliopiston opiskelijoille. Turun kaupparakennuskoululle myönnettiin merkittävä kansainvälinen AACSB-akkreditointi. Akkreditointiprosessin aikana tehtyä kehittämistyötä hyödynnettiin myös muissa tiedekunnissa. Yliopisto osallistui Karvin toteuttamaan neljän koulutusalan (tekniikka, kauppatieteet, yhteiskuntatieteet ja humanistiset tieteet) kansalliseen arviointiin.

Koulutusvientikauppojen lukumäärä on noussut tasaisesti vuosittain alkaen vuodesta 2014. Koulutusvientisopimuksia Turun yliopisto on solminut 4 kpl vuonna 2014, 15 kpl 2015, 31 kpl 2016, 36 kpl 2017, 27 kpl 2018 ja 43 kpl 2019. Yliopisto on tehnyt useita kansainvälisiä avauksia, kuten Namibian yliopiston kanssa toteutettava tutkinto-ohjelma "Master's Degree Programme in Software Engineering" ja kiinalaisen Fudanin yliopiston kanssa toteutettava kaksoistutkinto-ohjelma "Master's Degree Programme in Future Health & Technology". Vietnamin Ho Chi Minh Cityn kansallinen yliopisto on ostanut kyberturvallisuuteen liittyvän tietotekniikan kolmevuotisen tutkintokoulutuksen. Ohjelma on ensimmäinen koulutusvientinä toteutettava tietotekniikan koulutusohjelma Suomessa. Vuonna 2019 saatiin myös ensimmäiset kolmivuotiset tilaustutkintokoulutukset "Bachelor's degree in teacher education" suoritettua päätökseen Rauman kampuksella. Nämä toteutettiin yhdessä Namibian NSFAP:n (Namibia Student Financial Assistance Fund) kanssa. Toteutunut opettajankoulutus namibialaisille voitti Turun yliopiston vuoden 2019 yrittäjyyspalkinnon. Koulutusvientitoiminta on laajentunut kattamaan yhä useampia monialaisen yliopiston aloja. Uusina alueina ovat nousseet yrittäjyys- ja innovaatiokoulutus sekä lääkekehitys ja life science -alat, joista ensimmäiset pilottikoulutukset on toteutettu 2019. Koulutusviennin ensimmäinen kärkituote, Kiva-koulu on rinnalla jatkanut kasvuaan ja on levinnyt jo 21 maahan.

Yliopistolle valmistettiin vuoden 2019 aikana jatkuvan oppimisen ohjelma, jossa kartoitettiin jatkuvan oppimisen nykytila ja eri muodot Turun yliopistossa, määriteltiin yleiset linjaukset jatkuvan oppimisen kehittämiseksi sekä esitettiin konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Työ tapahtui rinnan yliopiston uuden strategian toimenpideohjelmien valmistelun kanssa. Vuoden aikana valmistettiin myös uusi, kattava saavutettavuusohjelma. Vuonna 2019 käynnistyi myös useita vuoden 2018 lopulla rahoituksen saaneita jatkuvan oppimisen hankkeita, jotka perustuvat korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön ja tukevat samalla yliopiston oman strategian toteuttamista.

SIMHE-toiminnan (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland) puitteissa pidettiin ohjauskeskusteluja vuonna 2019 sekä yliopiston tiloissa, TE-toimistossa että Turun kaupungin koordinoimassa maahanmuuttajien osaamispisteessä. SIMHEN kanssa läheistä yhteistyötä tekee OKM:n erillishoidetuksen saanut KOROKKE-hanke, joka tarjoaa osallistujille yksilöllistä kielitukea suomen kielessä, ura- ja koulutusohjausta sekä akateemista suomen kielen taitoa tukevia ja työelämätaitoja kehittäviä kursseja. Vuonna 2019 ohjaustapahtumia oli yhteensä 133 (2018: 70), joista suurin osa oli henkilökohtaisia tapaamisia. SIMHE-ohjauksessa käyneiden yleisimmät kotimaat olivat Irak, Venäjä, Iran ja Turkki. Myös EU:n alueelta tulleita oli useita. Ohjattavat olivat pääosin korkeakoulututkinnon suorittaneita, ja noin puolella suoritettuna oli ylempi tutkinto. Useilla oli tavoitteena joko aiemmin suoritettua tutkinnon tunnustaminen tai täydentävien opintojen suorittaminen. Osa suunnitteli uusia tutkinto-opintoja yliopistojen maisteriohjelmissä tai ammattikorkeakoulussa. Kielitaidon tärkeys sekä opinnoissa että työllistymisen näkökulmasta oli esillä lähes jokaisessa ohjauskeskustelussa. KOROKKE-hanke järjesti kurssimuotoista koulutusta, toteutti kieliklinikkaa sekä tarjosi työnhakukoulutusta. KOROKKEen ohjaus on tarkoitettu erityisesti sellaisille henkilöille, joilla on jo melko hyvä suomen kielen taito.

Kaikki tohtorikoulutettavat ovat tutkijakoulun ja tohtoriohjelmien systemaattisen tuen piirissä. Tohtorikoulutettavien jatkouravalmiuksien tukemien on yksi tutkijakoulun painopisteistä. Yliopistossa tammikuussa 2017 käynnistetyt tohtorikoulutettavien ura- ja kehityskeskustelut ovat osa vakiintunutta toimintaan. Keskusteluissa tavoitteena on, että tohtorikoulutettava käy osana vuosittaista edistymisen seuranta-ohjaajansa kanssa kehitys- ja urakeskustelun ja tekee suunnitelmaa jatkouransa tueksi. Samalla tuetaan tohtorikoulutettavaa hankkimaan siihen tarvittavia taitoja ja päivittämään opintosuunnitelmaansa. Keskusteluihin valmistautumista tuetaan sähköisellä sovelluksella, jonka avulla ohjaaja pääsee tutustumaan ennalta tohtorikoulutettavan pohdintoihin.

Tukea jatkourapohdintoihin tohtorikoulutettava saa myös seuranta-/ohjausryhmältään. Osassa tiedekuntia seuranta-/ohjausryhmä on pakollinen. Tutkijakoulun 2018 suositus "Hyvät seuranta-/ohjausryhmäkäytänteet" on laajentanut seuranta-/ohjausryhmän käyttöä kaikkiin tiedekuntiin. Uuden opintojohtosäännön myötä tohtorikoulutettavien vuosiseurantaan kytkeytyy ohjaajan kanta työn edistymisestä. Kun uuden mallin mukainen tarkastelu toteutettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2019, passiivirekisteriin siirrettiin 250 tohtorikoulutettavaa n. 2000 tohtorikoulutettavasta.

Työelämälähtöisyyttä edistetään tohtoriohjelmien toimintasuunnitelmien ja opetussuunnitelmien valmistelussa. Osana 2-vuotisia opetussuunnitelmia vahvistetaan tutkijakoulun yleiskoulutustarjonta, jonka tuottamiseen kukin tiedekunta osallistuu omalla asiantuntijuudellaan. Näin koko monialaisen yliopiston asiantuntijuus tuo lisäarvoa kun esim. tutkimusetiikan, yrittäjäyystaitojen, juridiikan, viestinnän ja pedagogiikan koulutusta on tarjolla kaikille tohtorikoulutettaville. Lisäksi kaikissa tohtoriohjelmissä on mahdollista sisällyttää tutkintoon tutustumisen asiantuntijatehtävään -osio. Esimerkki tohtoreiden työelämävalmiuksien parantamisesta on myös Lääketutkimuksen tohtoriohjelman Industrial PhD konsepti, jossa tohtorikoulutettavat suorittavat merkittävän osan koulutuksestaan yrityksissä ja siten vähennetään tulevien tohtorien palkkaamiseen ja osaamiseen liittyviä ennakkoluuloja. Kyseisen tohtoriohjelman koulutustavoitteissa painotetaan myös erityisesti yritysten ja akateemisen maailman kohtaamisia.

Mentorointiohjelma on laajentunut ja vakiintunut. Vuodesta 2018 lähtien kaikki tohtorikoulutettavat ja post doc -tutkijat rahoituslähteestä riippumatta pääsevät mukaan Åbo Akademin kanssa yhdessä järjestettävään mentorointiohjelmaan.

Ohjaajille tarjotaan koulutusta ja tietoa uraohjaamisesta, mentoroinnista sekä yleisesti että osana väitöskirjatyön ohjaajakoulutusta. Ohjaajien tukena on myös uraohjaus-verkkomateriaali. Lisäksi työelämäpalvelut tarjoavat koulutuksia ja muita palveluitaan myös tohtorikoulutettaville.

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Korkeakoulut tukevat uusia lupaavia tutkimusaloja sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyviä tutkimussuuntia. Korkeakoulut ovat sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Korkeakoulut tukevat kansallisen osaamis pääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Korkeakoulut kehittävät tutkimuslaitosten sekä muun työ- ja elinkeinoelämän kanssa pitkäjänteisesti yhteisiä tutkimusympäristöjä, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisessä ja monitieteisessä toimintaympäristössä. Korkeakoulut vahvistavat tutkimuslaitos- ja työelämäyhteistyötä ja kokoavat sitä tukevaa osaamistaan sekä kehittävät toimintatapojaan tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi.

Korkeakoulut kokoavat tutkimusrahoitusasiantuntemustaan sekä kehittävät toimintatapojaan ja keskinäistä yhteistyötään siten, että niillä on paremmat edellytykset hankkia laadullisesti kilpailtua, täydentävää rahoitusta strategiansa ja profiilinsa mukaiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön ja sekä taiteelliseen toimintaan.

Turun yliopisto vahvistaa innovaatiotoimintojen kautta tiedon ja osaamisen siirtymistä ja innovaatioiden kaupallistamista ympäröivään yhteiskuntaan sekä vahvistaa alueellista elinkeinoelämää yhdessä muiden alueellisten toimijoiden kanssa. Yliopiston avoimen tieteen toimintatapa nousee sopimuskauden aikana tasolle viisi.

Yliopiston strategian toimenpideohjelma "Aktiivinen innovaatiotoiminta" tavoitteena on innovaatiopotentiaalin laaja-alainen tunnistaminen ja tiedon siirtyminen yliopistoista yrityksiin ja julkisiin palveluihin. Yliopisto tehostaa sisäisiä prosessejaan ja seuraa innovaatioaktiivisuutta systemaattisesti.

Turun yliopisto, Åbo Akademi, Turun ammattikorkeakoulu, Yrkeshögskola Novia ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ovat lisänneet merkittävästi yhteistyötään, mikä on vahvistanut alueellista innovaatioekosysteemiä. Yhteistyössä on toteutettu koulutuksia, yritysvierailuja ja sijoittajatapaamisia. Turun yliopisto, Åbo Akademi, Itä-Suomen yliopisto ja Oulun yliopisto ovat laatineet taustaselvityksen mahdollisesta yhteisestä kansainvälisestä markkinointi- ja myyntiorganisaatiosta teknologian ja osaamisen siirtoon ja kaupallistamiseen (Knowledge Transfer Finland). Yhteistoiminnon pilotointi käynnistyi Life Science -teemalla Life Science Accelerator -ohjelman sisällä (Turku Science Park koordinoi). Toiminta on vakiintunut ja laajentunut 2019 kattamaan laajemmin terveys- ja hyvinvointialaa nimellä ProHealth Accelerator. Ohjelmassa hankkeet saavat synergiaetujen lisäksi sijoittaja-, mentori- ja yrityskontakteja. LSA ohjelman tavoitteena on olla kansallinen toiminto. Kansallisen yhteistyön puitteissa on selvitetty myös TY:n ja VTT:n diagnostiikkaosaamista ja synergiaa. Yhteistyön tiivistymisen myötä yksi TY:n ja VTT:n tutkimusyhteistyöstä poikunut innovaatio on jo lisensoitu suomalaiselle PK-yritykselle ja tuote on myynnissä niin kotimaassa kuin kansainvälisillä markkinoilla.

Yliopisto on aktiivisesti lisännyt henkilökunnan tietoisuutta osaamisen hyödyntämisen alueella. Tutkijoille on laadittu opas tutkimustulosten suojaamiseksi ja kaupallistamiseksi ja IPR-koulutusta on otettu mukaan tutkintokoulutukseen ja henkilöstökoulutuksiin. Tiedekunnissa on käynnistetty Innovation Scout -toiminta. "Iscooutit" toimivat tutkimusryhmien lähellä Innovaatiopalveluiden kouluttamana verkostona. Henkilöstökoulutus on toteutettu osin yhteistyönä PRH:n kanssa (patentti- ja rekisterihallitus).

Keksintöilmoitusprosessin rinnalle on otettu käyttöön kevyempi innovaatioaihoilmoitusprosessi, innovaatioiden varhaisemman tunnistamisen lisäämiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Turun yliopisto on kouluttanut aktiivisesti myös innovaatiotoiminnastaan vastaavaa henkilöstöä ja yhdelle Turun yliopiston innovaatioasiamiehistä myönnettiin 2017, ensimmäisenä Suomessa, Registered Technology Transfer Professional (RTTP) -status Alliance of Technology Transfer Professionals -organisaatiolta (ATTP).

Yliopistossa käynnistyi 2016 yritys yhteistyömuoto Intoa! Lean Business, jonka avulla pyritään vastaamaan paremmin yritysten tuotekehitys- ja liiketoiminnan kehityshaasteisiin. Ohjelmassa tarjotaan tutkijoille ja opiskelijoille mahdollisuus osallistua start up -maiseen tuotekehitystoimintaan, joka toteutetaan aidon yritystapauksen avulla. Intoa! Lean Business -ohjelma mahdollistaa samalla kertaa sekä tutkijoiden oppimisprosessin että matalan kynnyksen ratkaisun yritysten T&K -haasteisiin. Ohjelmassa on toteutettu jo kolme Intoa! Lean Business -hanketta/projektia. Yliopisto on lisäksi toteuttanut yrityksille räätälöityjä Corporate Corner tilaisuuksia, jossa on esitelty kutakin yritystä kiinnostavia tutkimushankkeita ja yhteistyömahdollisuuksia.

Yliopiston tiedekuntien ja yksiköiden välille rakennetaan strategiakaudella koordinoitu toimintamalli elinkeinoelämäyhteistyön ja palveluiden toteuttamiseksi. Mallia varten kartoitetaan ja tiivistetään yliopiston toimijoiden verkostoa ja mallinnetaan keskitetysti operoitu palveluprosessi. Yliopisto tarjoaa sidosryhmilleen erilaisia palveluita esim. tutkimusyhteistyö, räätälöidyt tutkimus- ja koulutuspalvelut, opiskelijaprojektit sekä yhteistyö- ja kehittämishankkeet. Palveluja koordinoi yritysasiainmies. Vuosina 2018-2019 on luotu yritys yhteistyön palvelukuvaukset Turun biotieteiden keskuksen temaattisten kokonaisuuksien osalta ja koulutettu henkilökuntaa työpajojen muodossa.

Yliopistossa on laadittu yrittäjyyskoulutuksen ja yrittäjyyden strategia, jonka tavoitteena on kehittää ja ylläpitää yrittäjämäistä asennetta ja yrittäjyyttä tukevaa toimintatapaa arvostavaa kulttuuria koko yhteisössä.

Yliopistossa on laadittu yrittäjyyden pelisäännöt sekä yrittäjyyspolku, joka määrittelee koulutus- ja tukitarjonnan yliopiston henkilökunnalle ja opiskelijoille. Henkilökunnalle on tarjolla koulutusta oman osaamisen kehittämiseksi. Opetushenkilönnälle suunnattu koulutus tukee yrittäjyyden opetussisältöjen ja -menetelmien integroimista muiden aiheiden opetukseen. Tutkijoille suunnattu koulutus tukee yrittäjänä toimimisen edellytyksiä. Yliopiston kaikkien alojen opiskelijat pystyvät sisällyttämään tutkintoonsa yrittäjyysopintoja. Yliopisto kehittää lisäksi OKM:n erityisavustuksella (2018-2020) yhdessä kansallisen konsortion kanssa yrittäjyysosaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen (AHOT) ja yrittäjyysosaamista kerryttävän työskentelyn opinnollistamiseen liittyviä käytänteitä.

Yliopisto tekee aktiivista tiedotus- ja viestintätyötä strategian eri osa-alueiden jalkauttamiseksi yrittäjyyteen liittyvien tapahtumien sekä yrittäjyysyliopisto-verkkosivun ja siihen liittyvien sosiaalisen median kanavien kautta. Viestintätyötä tukevat tiedekunnissa toimivat entrepreneurship championit, jotka toimivat muiden tiedekuntien opettajien vertaistukena yrittäjyysopetukseen liittyvissä asioissa sekä tukevat opiskelijoita yrittäjyyden polulla. Yrittäjyyteen liittyvän arvostuksen lisäämiseksi yliopisto myöntää vuosittain 30 000 euron arvoisen yrittäjyystekopalkinnon kannustuksena ja julkisena tunnustuksena henkilökunnan jäsenelle tai tiimille, joka on onnistuneesti edistänyt yrittäjämäistä asennetta ja toimintaa yliopistossa. Palkinnon rahoittaa ulkoinen yhteistyökumppani. Syksyllä 2019 niin ikään lanseerattiin ulkoisen yhteistyökumppanin rahoittama opiskelijoille suunnattu apuraha, joka on tarkoitettu opiskelijoiden ideoimien yrittäjämäisten projektien toteuttamiseen.

Yliopiston OpenUTU -projekti on jatkanut toimintaansa aktiivisesti. Turun yliopistossa on data- ja julkaisupolitiikan lisäksi avoimen tutkimuksen politiikka. Viimeisimmässä on näkökulmana koko tutkimusprosessin avoimuus. Kaikkien avoimen tieteen politiikkojen toimenpideohjelmia on edistetty aktiivisesti. Julkaisupolitiikantoimenpiteiden tuloksia ilmentää Turun yliopiston avoimen julkaisuiden osuuden kasvu. Esimerkkejä datapolitiikan toimenpiteiden aikaansaannoksista ovat mm. moniammatillisesti suunniteltu ja suosittu datanhallinnan kurssi sekä tutkimuksenaikaisen datanhallinnan tietotekniset ratkaisut (ml. kansallisten palveluiden käyttö). Avoimen tutkimuksen politiikan toimenpiteinä on mm. ohjeistettu tutkijoita avoimen lähdekoodin lisensseihin liittyen. Avoimen tieteen kokonaisuus on tullut vakiintuneeksi osaksi jatko-opiskelijoille tarjottavaa etiikan kurssia.

Turun yliopistossa on kuvattuna tutkimusdatainfrastruktuuri ja -dataan liittyvät palvelut. Turun yliopiston kokonaisarkkitehtuurikuvausta on hyödynnetty myös muissa alueen korkeakouluissa ja sairaanhoitopiirissa. Käytännön toteutus ja palvelut (sekä niissä vaadittava osaaminen) tarvitsee vielä lisätoimia, mutta yliopisto on jo panostanut merkittävästi tietotekniisiin uudistuksiin datan säilytysratkaisuiden osalta. Keskustelu ja päätökset liittyen aineistojen hinnoitteluun ja liiketoimintamahdollisuuksien edistämiseen ovat olennainen osa datanhallinnan kokonaisuutta.

Avoimen tieteen toimintakulttuurin saavuttamiseksi on saatavilla paljon koulutusta, ohjeistusta ja tukipalveluita. Koulutuksia on pidetty yksiköiden aamukahvitilaisuuksissa, viikkopalavereissa, tiedekuntien henkilöstökoulutuksissa sekä osana jatko-opiskelijoiden koulutusta. Tietoa julkaisuiden, datan ja menetelmien avoimuudenhallinnasta on koottu sähköisiin oppaisiin. Turun yliopiston tutkijoiden valmiuksista kertoo mm. se, että he ovat hyvin aktiivisesti, asiantuntevasti ja kriittisesti ottaneet kantaa TSV:n koordinoimiin suomalaisiin avoimen tieteen ohjelmiin ja linjauksiin. Yliopiston avoimen tieteen asiantuntijat ovat aktiivisesti mukana kansallisissa avoimen tieteen kehittämisentoryhmissä (esim TUHA ja TSV:n avoimen tieteen ryhmät ja DMPTuuli kehittämistyöryhmät) sekä alueellisissa työryhmissä.

Yliopiston avoimen tieteen verkkosivut ovat ajantasaiset ja sieltä löytyy avoimen tutkimukseen liittyvää seurantatietoa. Verkkosivuille on myös tuotu tietoa siitä, miten Turun yliopiston tutkimus vaikuttaa yhteiskunnassa ja miten kansalaisia osallistetaan tutkimukseen. Turun yliopiston tutkimusinfrastruktuuri-ohjelma ohjaa kirjaamaan tutkimusinfrastruktuurien avoimuuden politiikat.

Yliopistossa on ollut sisäisesti haettavissa rahoitusta tutkimuslaitteiden ja tutkimusaineistojen hankintaan ja hyödyntämiseen. Myönteisen rahoituspäätöksen yhtenä ehtona oli avoimuuden huomioiminen esim. hankittavien laitteiden tai aineistojen käytössä.

Turun yliopisto valmistelee DORAn San Franciscon julistuksen allekirjoittamista ja on aloittanut omien tutkimuksen ja tutkijan vastuullisen arvioinnin politiikan tekemisen kansallisten linjausten mukaisesti. Tutkimuksen ja tutkijan arvioinnissa huomioidaan myös avoimen tieteen periaatteet.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2019 tekemässä kypsyystason arvioinnissa Turun yliopisto sijoittui kypsyystasoportaalille viisi täyttäen siten sopimuskaudelle asetetun tavoitteen. Kaiken kaikkiaan yliopisto sai täydet pisteet arvioinnin kaikissa osa-alueissa.

Innovaatioaktiivisuus – seurantaluvut	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<u>Innovaatioaihiot</u>	89	81	64	89	119	137	121	136
Keksintöilmoitukset	24	29	24	38	30	38	27	31
Yliopisto ottanut oikeudet	8	12	14	9	9	15	12	16
Uudet prioriteettihakemukset	5	4	4	10	8	11	6	8
Uudet myönnetty patentit	14	11	11	20	29	42	22	16
Patenttiperheet	23	25	29	38	46	40	33	41
Patenttihakemukset	35	41	83	141	151	144	157	207
Myönnetty patentit	46	57	68	80	110	152	135	137
Myynti- ja lisensioimisopimukset	18	24	30	35	43	50	57	64
Koulutusvienti			4	15	31	36	27	43
<u>Start-up yritykset</u>	3	2	2 (3)	3	2	5	3	3

Korkeakoulu yhteisö voimavarana

Korkeakoulut arvioivat ja kehittävät suunnitelmallisesti johtamista ja asiantuntijatyön edellytyksiä kaikilla organisaatiotasolla. Korkeakoulut toteuttavat hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa sekä ottavat työhyvinvoinnin tarkastelussa käyttöön yhtenäisen ja vertailukelpoisen työvälineen. Korkeakoulut edistävät tasa-arvoa ja moniarvoisuutta henkilöstöpolitiikassaan sekä perustehtäviensä sisältöjen kehittämisen kautta. Korkeakoulu yhteisöä vahvistetaan henkilöstön osaamista kehittämällä, verkostoitumalla, kansainvälisillä rekrytoinneilla sekä hyödyntämällä opiskelijoiden osaamista. Korkeakoulut ottavat merkittävän roolin toiminta-alueensa kulttuurisen monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Korkeakoulut kuulevat ja sitouttavat henkilöstöä ja opiskelijoita johtamis-, organisaatio- tai muiden uudistusten varhaisessa vaiheessa siten, että korkeakoulu yhteisön jäsenet voivat vaikuttaa ja ottaa vastuuta muutoksista. Korkeakoulut hyödyntävät opiskelija- ja henkilöstö palauttejärjestelmiä sekä digitalisaation mahdollisuuksia toimintakulttuurin ja käytäntöjen kehittämisessä.

Hyvinvoiva yhteisö on yksi neljästä Turun yliopiston strategian 2016-2020 pääteemasta. Tämän pääteeman alle kuuluu myös yliopiston hallinnon ja tukipalvelujen kehittäminen. Yliopiston koko hallinto- ja toimistohenkilökunta on strategiakaudella keskitetty yliopiston yhteisiin palveluihin. Muutos on ollut yliopistotasolla suuri ja sitä on viety eteenpäin maltilla ja yliopistoyhteisöä kuullen. Palveluista kerätään säännöllisesti palautetta ja palautteen perusteella tehdään tarvittaessa muutoksia. Palveluita keskittämällä on tehostettu toimintaa ja vähennetty toimisto- ja hallintohenkilökuntaa luonnollisen poistuman myötä noin 10 %. Osana muutosta on uudistettu palveluita ja yhdenmukaistettu prosesseja. Tämä mahdollistaa aiempaa paremmin mm. digitalisaation hyödyntämisen. Ensimmäinen chatbot on aloittanut työnsä yliopistolla keväällä 2019. Yhteisille palveluille on laadittu digiohjelma ja toimenpideohjelma.

Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus sellaiseen ammatilliseen kehittymiseen, joka tukee yliopiston perustehtävien ja tukipalveluiden toteuttamista. Työntekijän kanssa käydään vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelu. Esimiehille tarjotaan sekä lyhyt- että pitkäkestoista esimieskoulutusta esim. seuraavista teemoista: korkeakouluhallinnon ja johtamisen opintokokonaisuus, rekrytointivalmennus, esimiehen vastuut ja velvollisuudet, työkyvyn ja työhyvinvoinnin johtaminen, tietosuoja ja digiosaaminen. Yliopistolla on oma "Hyvä akateeminen johtajuus tulevaisuuden yliopistossa" -ohjelma. Keväällä 2020 käynnistyy seitsemäs valmennusryhmä ja valmennukseen on jo osallistunut yhteensä 80 henkilöä. Syksyllä 2018 käynnistettiin "Hyvä akateeminen johtajuus tulevaisuuden yliopistossa" -jatkovalmennus. Jatkovalmennusryhmiä on ollut kaksi ja niissä yhteensä 34 osallistujaa. Vuosittain järjestetään valmennus vähintään yhdelle uudelle ryhmälle. Esimiehille tarjotaan myös työnhajausta, coachingia ja mentorointia. Opetushenkilökuntaa kannustetaan ja tuetaan pedagogisten taitojen kehittämisessä ja uusien opetusteknologioiden käyttämisessä. Tohtorikoulutettaville ja post doc -tutkijoille järjestetään vertaismentorointia yhteistyössä Åbo Akademin kanssa. Kansainvälistä henkilöstä tuetaan kotoutumisessa. Tukipalveluita kehitetään jatkuvasti, jotta ne vastaavat yliopiston kansainvälistymistavoitteita.

Turun yliopisto on sitoutunut edistämään Tutkijoiden eurooppalaisen peruskirjan periaatteita ja säännöstöä tutkijoiden työhönotosta ja tämän perusteella Euroopan komissio on myöntänyt Turun yliopistolle oikeuden käyttää HR Excellence in Research -tunnusta. Yliopistossa tuetaan laajasti tutkimusedellytyksiä ja tuetaan etenkin varhaisessa vaiheessa olevien tutkijoiden työelämätaitoja, tarjotaan vertaistukiryhmiä sekä toteutetaan väitöskirjaohjaajien ohjaajakoulutusta.

Yliopiston yhteisissä palveluissa toimii erillinen Hyvinvointipalvelut-yksikkö, johon on koottu sekä opiskelijoiden että henkilöstön työkykyä ja hyvinvointia tukevat toiminnot. Kyseessä on hyvinvoinnin strategisen kehittämisen toiminto, jossa painopisteenä on koko yliopistoyhteisön ennaltaehkäisevä työkyvyn ja hyvinvoinnin tukeminen sekä reaktiivinen, ongelmiin puuttuva toiminta. Yliopistossa on käytössä malli varhaisesta tuesta ja puheeksi ottamisesta. Yksiköiden työtehtävät ja työolosuhteet pyritään järjestämään niin, että ne edistävät henkilöstön työhyvinvointia. Työterveyshuollossa painotus on ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Vuonna 2019 sen osuus työterveyshuollon kustannuksista oli 48 %. Yliopistossa on käytössä koko henkilöstölle säännöllisesti tehtävä työhyvinvointikysely, jonka tulosten pohjalta toteutetaan työhyvinvoinnin kehittämistoimia. Kahden vuoden välein toteutuvan tyhy-kyselyn rinnalle otettu käyttöön lyhyin aikavälein toteutettava suppeampi pulssityyppinen tyhy-kysely. Opiskelijoiden terveystieteiden saattavan datan avulla kehitetään ja kohdistetaan toimintaa tarpeen mukaan yhteistyössä YTHS:n kanssa. Yliopistossa on yhteisölle tarjolla kattavat korkeakoulu liikunnan palvelut (CampusSport).

Yliopistossa on yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sekä toimintavuonna laadittu uusi saavutettavuusohjelma. Opiskelijoiden varhaisen tukemisen malli (OpintoVartu) on otettu käyttöön kaikissa tiedekunnissa. Opiskelijoiden varhaisen tuen toimivuutta seurataan ja jatkokehittään yhteistyössä YTHS:n ja ylioppilaskunnan kanssa. Toimintamallia juurruttavia koulutuksia järjestetään säännöllisesti henkilökunnalle. Puheeksiotokoulutusta järjestetään opetushenkilöstölle haastaviin tilanteisiin.

Tunnustukseksi työntekijöiden työhyvinvoinnin hyväksi tehdystä työstä, Turun yliopistolle myönnettiin 9.5.2017 Sitran ja Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön Työelämäpalkinto 2017. Perusteluna oli muun muassa se, että yliopiston toimintamallit poikkeavat edukseen toimialan peruskäytännöistä ja niitä voidaan soveltaa myös muilla työpaikoilla.

3. TURUN YLIOPISTON TEHTÄVÄ, PROFIIILI JA VAHVUUSALAT

Tehtävä ja profiili

Turun yliopisto profiloituu kansainvälisesti korkeatasoisena tiedeyliopistona, joka hakee tieteenalojen rajapinnoille sijoitettavia tieteellisiä läpimurtoja strategian mukaisilla vahvuusaloilla. Turun yliopisto on yrittäjyysyliopisto.

Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Turun yliopisto on määritellyt kuusi temaattista kokonaisuutta, joista vahvuusaloikseen 1) lääkekehitys ja diagnostiikka (yhdessä ÅA:n kanssa), 2) lapset, nuoret ja oppiminen sekä 3) kulttuurinen muisti ja yhteiskunnan muutos sekä nousevina aloina 4) biotulevaisuus, 5) digitaaliset tulevaisuudet sekä 6) meri ja merenkulku.

Turun yliopisto on määritellyt strategiassaan kuusi temaattista kokonaisuutta, joista vahvuusaloiksi on määritelty yllä mainitut. Temaattisten kokonaisuuksien vahvistamista on tuettu Suomen Akatemian yliopistojen profiloitumisen tukemiseen tarkoitettulla rahoituksella. Varsinais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen myötä erityisesti Digitaaliset tulevaisuudet ja Meri ja merenkulku -kokonaisuuksien merkitys on kasvanut, ja toisaalta Lääkekehitys ja diagnostiikka -kokonaisuus on menestynyt niin perus- kuin soveltavassa tutkimuksessa.

Turun yliopisto sai rahoituksen yhdessä THL:n kanssa toteutettavalle INVEST-lippulaivalle. Hanke keskittyy yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja hyvinvointivaltion uudistamiseen. Lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia parannetaan uusilla interventioilla kehittämällä. INVEST-lippulaiva on aluillaan, mutta se nousee ehdottomasti Turun yliopiston tutkimuksen vahvuusosalaksi. Lippulaivatutkimuksessa yhdistyy sosiologian, sosiaalipolitiikan, psykologian ja lasten psykiatrian tutkimus Turun yliopistossa. INVEST on osa Turun yliopiston lapset, nuoret ja oppiminen vahvuusala ja se lisää

yliopiston kansainvälistä näkyvyyttä ja korostaa yliopiston roolia vahvana ja vaikuttavana tiedeyliopistona. Kesällä 2019 Turun yliopiston tohtoriohjelmakokonaisuutta täydennettiin uudella lippulaivakokonaisuuteen kuuluvalla INVEST-tohtoriohjelmalla.

4. TUTKINTOTAVOITTEET

Tavoitteet	Vuosina 2017 - 2020 keskimäärin
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1 635
Kasvatusalat	280
Terveys- ja hyvinvointialat	40
Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat	265
Yhteiskuntatieteet ja palvelualat	170
Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet	365
Luonnontieteet	210
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat	120
Hammaslääketiede	40
Lääketiede	145
Yliopistokohtaiset tavoitteet	
Tohtorin tutkinnot	152
Alemmat korkeakoulututkinnot	1 600

Turun yliopiston opettajankoulutuksen tutkintotavoitteet kaudella 2017-2020 ovat vuosittain: lastentarhanopettajat 80, erityislastentarhanopettajat 35, luokanopettajat 191, erityisluokanopettajat ja erityisopettajat 80, humanistiset oppiaineet 70 ja matemaattis-luonnontieteelliset oppiaineet 50.

Yliopisto vähentää humanistisen alan opettajankoulutusta. Yliopisto suuntaa sopimuskaudella kasvatustieteellisen koulutusalan sisäänottojaan yleisestä kasvatustieteestä opettajankoulutuksen kasvaviin koulutustarpeisiin (lastentarhan- ja luokanopettajakoulutus, erityisopetuksen opettajatarpeet). Yliopisto lisää lastentarhanopettajakoulutuksen sisäänottoa 40 opiskelijalla vuodesta 2017 alkaen.

Yliopisto suuntaa yhteiskuntatieteellisen alan koulutustarjontaa vahvemmin sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen.

Yliopisto on sitoutunut nostamaan lastentarhanopettajakoulutuksen sisäänottoa (v. 2017; 80) 40:llä opiskelijalla vuosina 2018 ja 2019 sekä 60:llä opiskelijalla vuosina 2020 ja 2021. Vuoden 2018 opiskelijavalinnassa opiskelupaikan vastaanotti 120 opiskelijaa ja vuoden 2019 opiskelijavalinnoissa 121 opiskelijaa.

Yliopisto jatkaa yhteiskuntatieteellisen alan koulutustarjonnan suuntaamista sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen.

5. RAHOITUS

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) 5, 6 ja 7 §:n ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (331/2016) perusteella yhteensä 177 166 000 euroa momentilta 29.40.50 seuraavasti:

a) Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 158 114 000 euroa.

Yliopiston valtakunnallisina tehtävinä on otettu huomioon Pet -keskus, ESO -keskus, sektoritutkimus (Ruse - koulutussosiologian tutkimuskeskus, tulevaisuuden tutkimus) ja harjoittelukoulu. Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 8 020 000 euroa (rahoitustaso vuonna 2017) kauden 2017-2020 valtakunnallisten tehtävien perusteella.

Strategiarahoitusta kohdennetaan yliopiston strategian mukaiseen toimintaan 17 900 000 euroa vuonna 2017, 17 400 000 euroa vuonna 2018, 15 200 000 euroa vuonna 2019 ja 14 600 000 euroa vuonna 2020 ottaen huomioon yliopiston strategia ja sopimuksessa nimetyt strategisen kehittämisen toimenpiteet. Strategiarahoituksen kohdentamisessa on otettu huomioon erityisesti:

- Turun seudun korkeakouluysteistyön vahvistaminen
- Kansainvälisen ja kansallisen tason tutkimusinfrastruktuurien vahvistaminen
- Digitaaliset oppimisympäristöt
- Opetus- ja tutkimusaineistojen laaja avoimuus
- Yrittäjyyden ja yrittäjyyskoulutuksen vahvistaminen
- Osaamisen hyödyntämisen ja yritysyhteistyön toimintamallien kehittäminen
- Lääketieteellisen koulutuksen laajentaminen kaudella 2013-2016
- Koulutuksen uudelleen järjestäminen ml. lastentarhaopettajakoulutuksen laajentaminen
- Toimintamallien kehittäminen maahanmuuttajien korkeakoulutukseen ja työelämään ohjaamiseen

b) Yliopiston valtionrahoitukseen sisältyy vuonna 2017 lisäksi 3 321 000 euroa yliopistolain (558/2009) mukaista rahoitusta laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoituksen ulkopuolella.

Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista yhteensä 15 731 000 euroa.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

- Turun seudun korkeakouluysteistyön vahvistaminen

Katso kohta "Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina"

- Kansainvälisen ja kansallisen tason tutkimusinfrastruktuurien vahvistaminen

Turun yliopisto on yhdessä Åbo Akademin kanssa osallistunut aktiivisesti eurooppalaisen EuroBioimaging-verkoston organisointiin ja sekä johtokeskuksen että Suomen kansallisen keskuksen käynnistämiseen Turussa. EuroBioimaging on edennyt ERIC vaiheeseen ja Turun yliopiston on tukenut itsenäisen eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuuriorganisaation pääkonttorin perustamista Turkuun mm. tarjoamalla lakiosaamista. Turun yliopisto toimii ESS (European Social Survey) infrastruktuurin kansallisena noodina. Lisäksi Turun yliopisto on lisännyt omaa rahoitusosuuttaan Suomen ESO-keskuksessa ja jatkanut Biokeskus Suomen rahoitusta. Valtakunnallisen PET-keskuksen laitekantaa on kehitetty pitkäjänteisesti niin Suomen Akatemian kuin yliopiston, Åbo Akademin ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tuella. Yliopisto on myös aktiivisesti osallistunut biopankkitoiminnan kehittämiseen. Yliopiston osaksi omistama Auria-biopankki on nyt liittynyt kansalliseen biopankkiverkostoon (BBMRI), joka liittyy suomalaiset biopankit osaksi eurooppalaista BBMRI-ERIC-verkostoa. Lisäksi yliopisto osallistuu kansallisen syöpäkeskus -mallin kehittämiseen. Läntinen syöpäkeskus on nyt liittynyt Kansalliseen syöpäkeskukseen (FICAN). Lisäksi yliopisto on perustanut Väestötutkimuskeskuksen katto-organisaatioksi lukuisille lääketieteen kohorttiaineistoille.

Turun yliopiston ja Aarhusin yliopisto ovat vuoden 2019 aikana päättäneet ottaa vastuulleen yhteispohjoismaisesti rahoitetun ja kehitetyn NOT teleskoopin toimintaedellytysten jatkamisen La Palman saarella Espanjassa.

- Digitaaliset oppimisympäristöt

Katso kohta "Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään"

- Opetus- ja tutkimusaineistojen laaja avoimuus

Opetus ja tutkimusaineistojen avoimuus ovat osa yliopiston datapolitiikan toimenpideohjelmia, jossa mm. tutkijoita koulutetaan ja neuvotaan tutkimusaineistojen avaamisessa ja korostetaan aineistohallintasuunnitelman merkitystä. Esimerkiksi Suomen Akatemian rahoitushakujen yhteydessä on järjestetty useita DMPTuuli työpajoja aineistohallintasuunnitelman tekemisen helpottamiseksi ja tiedon levittämiseksi. Turun yliopistossa on kuvattuna tutkimusdatainfrastruktuuri ja tutkimusdatan hallinnollisten metatietojen kirjaamiseen on olemassa tietokanta. Ennen varsinaista käyttöönottoa tutkimusdatan metatietojen kirjaamisen palveluita parannetaan ja tietokannan yhteensopivuus CSC:n palveluiden kanssa huomioidaan. Opetukseen on tuotettu yliopiston ppt-pohja CC BY lisenssillä varustettuna. Näin pyritään edistämään sitä, että opettajat voisivat tehdä ppt-materiaalinsa sellaiselle pohjalle, joka on avoimesti saatavilla, mutta he saavat silti meriitin työstä itselleen. OpenUTU-koulutusmoduuleissa on osuus, jossa kerrotaan opetusmateriaalien ja opetusvideoiden lisensseihin liittyvistä kysymyksistä. Opettajakunnan suunnasta on noussut kiinnostusta avoimien kurssien esim. MOOC-kurssien järjestämiseen.

- Yrittäjyyden ja yrittäjyyskoulutuksen vahvistaminen

Katso kohta "Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia"

- Osaamisen hyödyntämisen ja yritysyhteistyön toimintamallien kehittäminen

Katso kohta "Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia"

- Lääketieteellisen koulutuksen laajentaminen kaudella 2013-2016

Lääketieteen koulutusohjelman aloituspaikkamäärä vuonna 2012 oli 120. Vuosiksi 2013-2016 lääketieteen koulutusohjelman aloituspaikkamäärää nostettiin 153:een. Koulutus on edennyt suunnitellulla tavalla.

- Koulutuksen uudelleen järjestäminen ml. lastentarhaopettajakoulutuksen laajentaminen

Yliopisto on sitoutunut nostamaan lastentarhanopettajakoulutuksen sisäänottoa nykyisestä (80) 40:llä opiskelijalla vuosina 2018 ja 2019 sekä 60:llä opiskelijalla vuosina 2020 ja 2021: Vuoden 2018 opiskelijavalinnassa opiskelupaikan vastaanotti 120 opiskelijaa ja vuoden 2019 opiskelijavalinnoissa 121 opiskelijaa. Rauman pikkunorssi - Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen 110-paikkainen harjoittelupäiväkotitoiminta - tarjoaa tutkimusperustaista varhaiskasvatusta tammikuusta 2021 alkaen ja esiopetusta elokuusta 2021 alkaen. Harjoittelupäiväkodin konsepti vastaa opettajankoulutuksen harjoittelukouluja ja se mahdollistaa varhaiskasvatukseen ja lastentarhanopettajien koulutuksen kehittämiseen liittyvän tutkimustoiminnan ja toisaalta lastentarhanopettajiksi opiskelevien harjoittelun aidossa päiväkotiympäristössä.

- Toimintamallien kehittäminen maahanmuuttajien korkeakoulutukseen ja työelämään ohjaamiseen

Katso kohta "Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään"

6. RAPORTOINTI

Yliopisto raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittaisessa erillisraportissa sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Yliopisto myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisesta tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan yliopistojen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Yliopisto informoi ennakoivasti, vuosiraportoinnin ulkopuolella ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa sopimuskauden aikana vuosittain, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa OKM käy vuosittain alkusyksystä tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi sopimuksen toteutumista ministeriön kirjallisessa palautteessa, ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen yhteydessä ja osana vuotuista tilastoseurainta.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Matti Rihko
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Kalervo Väänänen
Rehtori

LIITTEET